

Yttrande över remiss om Underlag om lokal och regional klimatomställning inför den kommande klimatpolitiska handlingsplanen (M2022/01830)

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) anser att det är ett bra och ansvarstagande angreppssätt att försöka hitta systematiska åtgärder på samhällelig nivå och att på ett strukturerat sätt hitta och beskriva de hinder som idag finns för att omställningen ska gå i den takt som krävs.

Utredningen pekar tydligt på att kommuner och regioner ofta vet vad som behöver göras men att klimatarbetet är fragmenterat och inte tillräckligt strategiskt. Många klimatåtgärder sker i projektform snarare än långsiktigt och systematiskt.

SLU ställer sig bakom förslaget om en nationell samordnare som samverkar och skalar upp verksamhet med t ex fossilfritt Sverige och Nationella samordnare för Agenda 2030.

SLU tycker att stödet och uppdraget till upphandlingsmyndigheten kan bli tydligare i enlighet med utredningens förslag. Det borde anses effektivare för alla myndigheter om upphandlingsmyndigheten gjorde upphandlingar med ett tydligare klimatfokus.

Generella synpunkter

Klimatfrågan är komplex och kräver samarbete mellan aktörer på lokal och regional nivå. Under förslag 1.2 Färdplan för kommuners och regioners klimatomställning vill SLU lyfta utmaningen med att vara en organisation som befinner sig på många olika platser i landet och som har höga ambitioner vad gäller klimatarbetet. SLU är engagerat i Uppsala Klimatprotokoll, samarbetar med Länsstyrelsen i Uppsala med Hållbart Län och sedan något år tillbaka också med Umeå kommun. Ett mer löst hållet samarbete finns med region Skåne.

Att vara en aktiv partner i lokalt och regionalt klimatsamarbete kräver resurser och kan därför innebära en utmaning för en organisation med bred geografisk närvaro i landet, vilket även andra organisationer med liknande förutsättningar vittnar om. SLU stödjer självklart förslaget om att starta upp fler klimatkommuner (eller motsvarande), men samarbets-dilemmat för organisationer som finns representerade på många platser bör beaktas.

Kommentar till 4.1.3: Sveriges universitet och lärosäten startade i augusti 2022 Lärosätenas Klimatnätverk med stöd från Vinnova och Formas. SLU leder detta nätverk och ser flera potentiella samarbetsområden som formuleras i denna utredning, inte minst inom ledarskap och kompetensutveckling. Vidare har SLU tillsammans med Uppsala universitet, Lunds universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Kungliga Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet och Mälardalens universitet fått i uppdrag från regeringen att ta fram och erbjuda ett samordnat utbud av öppen nätbaserad utbildning som kan stödja samhällets klimatomställning. Utbildningen ska i första hand rikta sig till yrkesverksamma i syfte att ge möjlighet till kompetensutveckling som bedöms vara särskilt viktig för att stödja samhällets klimatomställning.

Under 4.8 Ökade klimatkrav i offentlig upphandling, står att man anser att upphandlingsmyndigheten ska ta fram vägledningar till kommuner och regioner i form av upphandlingsriktlinjer. SLU anser att riktlinjerna också bör rikta sig till andra myndigheter tex lärosäten.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av vicerektor Ylva Hillbur efter föredragning av miljöchef Johanna Sennmark.

Ylva Hillbur

Johanna Sennmark